

WOJEWODA ŚLĄSKI

NPII.4131.1.720.2024

Katowice, dnia 28 sierpnia 2024 r.

Rada Miasta Katowice

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr V/61/24 Rady Miasta Katowice z dnia 25 lipca 2024 r. w sprawie zmiany nazw przedszkoli dla których organem prowadzącym jest miasto Katowice, w części określonej w:

1. § 2 uchwały, jako sprzecznej z art. 88 ust. 1 w związku z art. 80 ust. 2 pkt 1 oraz art. 82 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.), dalej jako „ustawa”,
2. § 4 uchwały, jako sprzecznej z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.),
3. lp. 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 18, 20, 22, 26, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 38, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 52, 53, 54, 55, 59, 61, 62, 66, 68, 69, 70, 72, 74, 77, 78, 79 – tabela (kolumna I – III) załącznika do uchwały, jako sprzecznej z art. 88 ust. 1 ustawy w zw. z § 1 ust. 10 rozporządzenia. Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2023 r. poz. 2736), dalej, jako „rozporządzenie”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 25 lipca 2024 r. Rada Miasta Katowice przyjęła uchwałę Nr V/61/24 w sprawie zmiany nazw przedszkoli dla których organem prowadzącym jest miasto Katowice, dalej jako „uchwała”. Załącznik do uchwały stanowi wykaz ww. przedszkoli wraz z ich nazwami (tabela).

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 29 lipca 2024 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała w części jest niezgodna z prawem i powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego w tej części z przyczyn opisanych poniżej.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy: *Szkołę lub placówkę publiczną zakłada się na podstawie aktu założycielskiego, który określa odpowiednio jej typ lub rodzaj, nazwę i siedzibę.*

Przedmiotowa uchwała nie zawiera przepisu, który określałby, w jaki sposób ma być sformułowana nazwa szkoły lub przedszkola. Kwestia ta została jednak unormowana w rozporządzeniu.

W treści § 1 ust. 1 – 9, 10, 12 rozporządzenia wskazano, że:

1. Nazwa publicznej szkoły podstawowej, liceum ogólnokształcącego, technikum, branżowej szkoły I stopnia, branżowej szkoły II stopnia, szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy i szkoły policealnej, zwanych dalej "szkołą", oraz nazwa publicznego przedszkola, zwanego dalej "przedszkolem", zawiera:

1)odpowiednio określenie: "Szkoła Podstawowa", "Liceum Ogólnokształcące", "Technikum", "Branżowa Szkoła I stopnia", "Branżowa Szkoła II stopnia", "Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy", "Szkoła Policealna" i "Przedszkole";

2)ustalony przez organ prowadzący, odrębnie dla danego typu szkoły, numer porządkowy szkoły wyrażony cyfrą arabską, a w przypadku liceum ogólnokształcącego - cyfrą rzymską, jeżeli w danej miejscowości jest więcej niż jedna szkoła danego typu, lub numer porządkowy przedszkola wyrażony cyfrą arabską, jeżeli w danej miejscowości jest więcej niż jedno przedszkole;

3)imię szkoły lub przedszkola, jeżeli imię takie nadano;

4)nazwę miejscowości, w której siedzibę ma szkoła lub przedszkole.

2. Nazwa szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe może zawierać wskazanie:

1)kierunku kształcenia zawodowego;

2)organu prowadzącego szkołę.

3. Nazwa:

1)szkoły: specjalnej, integracyjnej, sportowej i mistrzostwa sportowego oraz szkoły ponadpodstawowej dwujęzycznej zawiera użyte w odpowiednim rodzaju określenie: "Specjalna", "Integracyjna", "Sportowa", "Mistrzostwa Sportowego" i "Dwujęzyczna";

2)szkoły podstawowej z oddziałami przedszkolnymi oraz szkoły ogólnodostępnej z oddziałami specjalnymi, integracyjnymi, dwujęzycznymi, sportowymi i mistrzostwa sportowego może zawierać użyte w odpowiednim rodzaju określenie: "z Oddziałami Przedszkolnymi", "z Oddziałami Specjalnymi", "z Oddziałami Integracyjnymi", "z Oddziałami Dwujęzycznymi", "z Oddziałami Sportowymi" i "z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego";

3)przedszkola: specjalnego i integracyjnego zawiera odpowiednio określenie: "Specjalne" i "Integracyjne";

4)przedszkola ogólnodostępnego z oddziałami specjalnymi i przedszkola ogólnodostępnego z oddziałami integracyjnymi może zawierać użyte w odpowiednim rodzaju określenie: "z Oddziałami Specjalnymi" i "z Oddziałami Integracyjnymi".

4. Nazwa szkoły i nazwa przedszkola może zawierać także dodatkowe określenie wynikające z potrzeb lub oczekiwań społeczności lokalnej lub szkolnej, informujące o specyfice szkoły lub przedszkola i realizowanych w nich szczególnych celach kształcenia, wychowania i opieki. Określenie to dodaje się bezpośrednio po odpowiednim określeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

5. Nazwa szkoły dla dorosłych zawiera wskazanie typu szkoły oraz określenie "dla Dorosłych".

6. Nazwa przedszkola specjalnego i przedszkola ogólnodostępnego z oddziałami specjalnymi oraz szkoły specjalnej i szkoły ogólnodostępnej z oddziałami specjalnymi może zawierać określenie rodzaju niepełnosprawności odpowiednio dzieci lub uczniów.

7. Nazwa szkoły lub przedszkola może zawierać określenie języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego, jeżeli są w nich prowadzone:

1)zajęcia edukacyjne w języku mniejszości narodowej, języku mniejszości etnicznej lub języku regionalnym lub

2)zajęcia edukacyjne w dwóch językach: polskim oraz języku mniejszości narodowej, języku mniejszości etnicznej lub języku regionalnym, lub

3)zajęcia w języku mniejszości narodowej, języku mniejszości etnicznej lub języku regionalnym w formie odrębnych zajęć.

8. Wprowadzenie do nazwy szkoły lub przedszkola elementu, o którym mowa w ust. 2, ust. 3 pkt 2, ust. 4, 6 i 7, może nastąpić po uzyskaniu zgody organu prowadzącego szkołę lub przedszkole.

10. Nazwa szkoły lub przedszkola wchodzących w skład zespołu szkół, oprócz nazwy tej szkoły lub przedszkola, zawiera nazwę zespołu.

12. Nazwa przedszkola specjalnego wchodzącego w skład specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, oprócz nazwy tego przedszkola, zawiera nazwę ośrodka.

Przechodząc do oceny legalności przedmiotowej uchwały należy wskazać, że zmienione przez Radę Miasta nazwy przedszkoli wskazanych w załączniku do uchwały, tj. tabela - lp. 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 18, 20, 22, 26, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 38, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 52, 53, 54, 55, 59, 61, 62, 66, 68, 69, 70, 72, 74, 77, 78, 79 (kolumna I – III) istotnie naruszają art. 88 ust. 1 ustawy w zw.

z § 1 ust. 10 rozporządzenia. W tym miejscu należy ponownie zasygnalizować, że w przypadku, gdy przedszkole wchodzi w skład zespołu, to obligatoryjnie w jego nazwie (oprócz nazwy tego przedszkola), należy również wskazać nazwę zespołu (§ 1 ust. 10 rozporządzenia). Jednakże organ stanowiący miasta dokonując zmiany nazw przedszkoli wchodzących w skład odpowiednich zespołów, nie zawarł w ich nazwach informacji, że wchodzi one w skład zespołów, np. lp. 6 tabeli - w nazwie Przedszkola nr 6 w Katowicach (które wchodzi w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5 w Katowicach) pominięto nazwę tego Zespołu. Wobec powyższego, w ocenie organu nadzoru, Rada Miasta w stosunku do przedmiotowych przedszkoli nie wypełniła prawidłowo upoważnienia ustawowego w zakresie określenia ich nazw, co stanowi istotne naruszenie prawa.

Dodatkowo należy zasygnalizować, że nazwy ww. przedszkoli nadane przedmiotową uchwałą nie są spójne z nazwami tych przedszkoli określonymi w sieci przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych ustalonej na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy. W załączniku do uchwały Nr LXXIII/1494/24 Rady Miasta Katowice z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest miasto Katowice (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2024 r. poz. 969) prawidłowo określono nazwy przedszkoli, poprzez wskazanie, że wchodzi one w skład zespołu, np. lp. 12 tabeli stanowiącej załącznik do omawianej uchwały w sprawie sieci przedszkoli, tj. Przedszkole nr 17 w Katowicach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 15 w Katowicach. Zatem Rada Miasta w jednej uchwale prawidłowo posługuje się nazwami przedszkoli (w uchwale o sieci przedszkoli), a w drugiej nadaje nazwy przedszkolom niezgodnie z przepisami rozporządzenia (w uchwale o zmianie nazw przedszkoli).

Przedmiotowa uchwała zawiera również inne nieprawidłowości, które stanowią istotne naruszenie prawa i powinny zostać wyeliminowane z obrotu prawnego.

Regulacja § 2 uchwały stanowiąca - *Zobowiązać dyrektorów przedszkoli oraz dyrektorów zespołów, w skład których wchodzi przedszkola do dokonania zmian w statutach* – istotnie narusza art. 88 ust. 1 ustawy, gdyż została podjęta z przekroczeniem upoważnienia ustawowego. W ocenie organu nadzoru, z ww. art. 88 ust. 1 ustawy oraz z innych przepisów prawa nie wynika, aby organ stanowiący miasta był upoważniony do nakładania określonych obowiązków na osoby zarządzające jednostkami budżetowymi. Zatem Rada Miasta nie posiada kompetencji do nałożenia obowiązku na dyrektorów przedszkoli oraz dyrektorów zespołów polegającego na zmianie statutów tych jednostek. Tym bardziej, że organem właściwym do dokonania zmiany statutu szkoły (zespołu szkół) nie jest dyrektor szkoły a rada szkoły, a w szkołach, w których nie została ona powołana - rada pedagogiczna. Kompetencje te wynikają wprost z art. 80 ust. 2 pkt 1 oraz art. 82 ustawy.

Dalej należy wskazać, że § 4 uchwały również istotnie narusza art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. W powołanej wyżej regulacji uchwały wskazano, co następuje: *Wykonanie uchwały powierzyć Naczelnikowi Wydziału Edukacji i Sportu oraz resortowemu Wiceprezydentowi.*

Należy zaznaczyć, że z przepisu art. 30 ust. 1 ustawy wynika, że to jedynie *Wójt wykonuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa*. Uregulowanie takie w sposób jednoznaczny wyznacza wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jako, co do zasady, jedyny uprawniony podmiot do wykonywania uchwał rady gminy i nie daje kompetencji do powierzania wykonania uchwał innej osobie niż wójt (burmistrz, prezydent miasta). Powierzenie wykonania uchwały innemu podmiotowi mogłoby mieć miejsce jedynie w sytuacji, gdyby dana uchwała, ze względu na swoją specyfikę, nie miała charakteru wykonawczego. W świetle powyższego, brak jest podstaw do określenia przez Radę Miasta, że wykonanie uchwały powierza się *Naczelnikowi Wydziału Edukacji i Sportu* czy *resortowemu Wiceprezydentowi*. Nie zmienia tego także okoliczność, że zadania związane z realizacją uchwały, tj. związane z realizacją zadań wynikających ze zmianą nazw przedszkoli będą również wykonywane przez Naczelnika Wydziału Edukacji i Sportu czy Wiceprezydenta. Dodatkowo, regulacji w której powierza się wykonanie uchwały innemu podmiotowi niż wójt (tu: Prezydent Miasta), nie można interpretować w oderwaniu od art. 26 ust. 1 ustawy. Skoro Prezydent jest organem wykonawczym gminy i do jego kompetencji i zadań ustawa zalicza wykonywanie uchwał rady miasta, w tym w szczególności określenie sposobu ich wykonania, to wobec braku odmiennych lub modyfikujących te kompetencje przepisów prawa nie

sposób uznać, że kwestia powierzenia wykonania konkretnej uchwały innemu podmiotowi, samoistnie lub dodatkowo, jest sprawą wyboru rady. Zatem to wyłącznie Prezydent Miasta Katowice jest organem właściwym do wykonania przedmiotowej uchwały.

Konkludując, w ocenie organu nadzoru, Rada Miasta Katowice w wyżej wymienionym zakresie, istotnie naruszyła przepis art. 88 ust. 1 ustawy w zw. z § 1 ust. 10 rozporządzenia oraz art. 33 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Organ nadzoru wskazuje, że możliwe jest doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem poprzez wyeliminowanie jedynie wyżej wymienionych części uchwały i jej załącznika.

Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą ex tunc, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia: 15 czerwca 2021 r., sygn. akt III OSK 3457/21, 29 września 2021 r. sygn. akt I OSK 4382/18, 13 stycznia 2022 r., sygn. akt III OSK 542/21, 23 lutego 2022 r., sygn. akt III OSK 2954/21, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr V/61/24 Rady Miasta Katowice z dnia 25 lipca 2024 r. w sprawie zmiany nazw przedszkoli dla których organem prowadzącym jest miasto Katowice, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w wyżej wymienionej części uzasadnionym i koniecznym.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Z upoważnienia Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz

Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca Dyrektora
Wydziału Nadzoru Prawnego